

LIETUVOS RESPUBLIKOS
**DARBO TARYBŲ
ĮSTATYMAS**

2004 m. spalio 26 d. Nr. IX-2500

Vilnius

**PIRMASIS SKIRSNIS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis

Šis įstatymas nustato darbo tarybų statusą, sudarymo tvarką, veiklą bei veiklos pasibaigimo pagrindus, darbo tarybų ir jos narių teises bei pareigas, garantijas darbo tarybų nariams.

2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos

1. **Darbdavys** – kaip nustatyta Lietuvos Respublikos darbo kodekso (toliau – Darbo kodeksas) 16 straipsnyje. Kai šio įstatymo nuostatos taikomos visiems darbdaviams, gali būti vartojama sąvoka „įmonė“.

2. **Darbo taryba** – darbuotojų atstovaujamas organas, ginantis darbuotojų profesines, darbo, ekonomines ir socialines teises bei atstovaujantis jų interesams.

3. **Darbuotojas** – kaip nustatyta Darbo kodekso 15 straipsnyje.

**ANTRASIS SKIRSNIS
DARBO TARYBOS SUDARYMAS**

3 straipsnis. Darbo tarybos sudarymo prielaidos

1. Darbo taryba sudaroma tais atvejais, jeigu įmonėje nėra veikiančios profesinės sąjungos ir jeigu darbuotojų kolektyvo susirinkimas darbuotojų atstovavimo ir gynimo funkcijos neperdavė atitinkamos ekonominės veiklos šakos profesinei sąjungai.

2. Įmonėje, neatsižvelgiant į tai, ar ji turi filialų, atstovybių bei kitų struktūrinių padalinių, gali būti sudaroma tik viena darbo taryba.

3. Darbo taryba sudaroma įmonėje, kurioje šio įstatymo 5 straipsnyje nustatyta tvarka apskaičiuotas darbuotojų skaičius yra ne mažesnis kaip 20.

4. Įmonėje, kurioje dirba mažiau kaip 20 darbuotojų, darbo tarybos funkcijas įgyvendina darbuotojų atstovas, renkamas darbuotojų kolektyvo susirinkime. Darbuotojų kolektyvo susirinkimas yra teisėtas, kai jame dalyvauja ne mažiau kaip pusė įmonės darbuotojų. Darbuotojų atstovui taikomos visos šio ir kitų įstatymų, norminių teisės aktų ir kolektyvinių sutarčių nuostatos, nustatančios darbo tarybos ir jos narių teises, pareigas ir garantijas.

4 straipsnis. Darbo tarybos narių skaičius

1. Darbo tarybą, atsižvelgiant į šio įstatymo 5 straipsnyje nustatyta tvarka apskaičiuotą įmonės darbuotojų skaičių, sudaro ne mažiau kaip 3 ir ne daugiau kaip 15 narių:

- 1) jei įmonėje dirba nuo 20 iki 50 darbuotojų – 3 darbo tarybos nariai;
- 2) jei įmonėje dirba nuo 51 iki 100 darbuotojų – 5 darbo tarybos nariai;
- 3) jei įmonėje dirba nuo 101 iki 200 darbuotojų – 7 darbo tarybos nariai;

- 4) jei įmonėje dirba nuo 201 iki 300 darbuotojų – 9 darbo tarybos nariai;
- 5) jei įmonėje dirba nuo 301 iki 500 darbuotojų – 11 darbo tarybos narių;
- 6) jei įmonėje dirba nuo 501 iki 700 darbuotojų – 13 darbo tarybos narių;
- 7) jei įmonėje dirba per 701 darbuotoją – 15 darbo tarybos narių.

2. Darbo taryba sudaroma trejų metų kadencijai, kuri pradeda skaičiuoti nuo darbo tarybos įgaliojimų pradžios.

3. Darbo tarybos nariais gali būti renkami visi darbuotojai, sulaukę šešiolikos metų ir išdirbę įmonėje ne mažiau kaip šešis mėnesius, išskyrus darbuotojus, dirbančius pagal laikinąją darbo sutartį. Darbuotojai, įmonėje išdirbę trumpiau kaip šešis mėnesius, darbo tarybos nariais gali būti renkami tik tuo atveju, kai įmonėje visi darbuotojai dirba trumpiau nei šešis mėnesius.

4. Darbdavys ir pagal įstatymus, įgaliojimus ar steigimo dokumentus jam atstovaujantys asmenys negali būti darbo tarybos nariais.

5 straipsnis. Įmonės darbuotojų skaičiaus apskaičiavimo tvarka

1. Šio straipsnio nuostatos taikomos apskaičiuojant įmonės darbuotojų skaičių, į kurį atsižvelgiant nustatomas darbo tarybos narių skaičius.

2. Įmonės darbuotojų skaičius nustatomas kiekvieną kartą prieš renkant darbo tarybą. Darbdavys šiame straipsnyje nustatyta tvarka turi suskaičiuoti įmonės darbuotojus ir pateikti jų skaičių bei sąrašą per septynias dienas nuo šio įstatymo 6 straipsnio 1 dalyje nurodyto įmonės darbuotojų pasiūlymo gavimo dienos.

3. Įmonės darbuotojų skaičius – tai šio įstatymo 6 straipsnio 1 dalyje nurodyto įmonės darbuotojų pasiūlymo gavimo dieną įmonėje dirbančių darbuotojų skaičius neatsižvelgiant į jų darbo stažą toje įmonėje. Nustatant įmonės darbuotojų skaičių, įskaičiuojami ir visų įmonės filialų, atstovybių bei struktūrinių padalinių darbuotojai. Į šį darbuotojų skaičių neįskaitomi:

- 1) darbuotojai, esantys atostogose vaikui prižiūrėti, kol jam sueis treji metai;
- 2) darbuotojai, atliekantys tikrąją krašto apsaugos tarnybą;
- 3) darbuotojai, dirbantys pagal laikinąsias darbo sutartis;
- 4) asmenys, nurodyti šio įstatymo 4 straipsnio 4 dalyje.

6 straipsnis. Darbo tarybos rinkimų iniciatyva

1. Darbo tarybos rinkimus skelbia darbdavys, gavęs rašytinį ne mažiau kaip vieno penktadalio įmonės darbuotojų pasirašytą pasiūlymą dėl darbo tarybos sudarymo. Darbdavys darbo tarybos rinkimų komisiją privalo sudaryti ne vėliau kaip per septynias dienas nuo šio pasiūlymo gavimo dienos.

2. Naujos darbo tarybos rinkimo procedūra pradeda likus ne mažiau kaip trims mėnesiams iki darbo tarybos kadencijos pabaigos, taip pat atsiradus šio įstatymo 25 straipsnio 4 ir 6 punktuose nustatytiems darbo tarybos veiklos pasibaigimo pagrindams.

7 straipsnis. Darbo tarybos rinkimų komisija

1. Darbo tarybos rinkimus organizuoja ir vykdo darbo tarybos rinkimų komisija (toliau – rinkimų komisija), kurią rašytiniu įsakymu darbdavys sudaro iš tiek narių, kiek narių remiantis šio įstatymo 4 straipsnio 1 dalimi turi turėti renkama darbo taryba. Rinkimų komisijos nariais skiriami darbuotojai, pasirašę šio įstatymo 6 straipsnio 1 dalyje nurodytą pasiūlymą ir turintys didžiausią darbo stažą toje įmonėje.

2. Darbdavys rinkimų komisijos sudėtį privalo pranešti darbuotojų kolektyvui skelbdamas šią informaciją įmonės ir jos filialų, atstovybių bei struktūrinių padalinių informaciniuose stenduose, o esant galimybei ir per įmonėje įprastas kitas visuomenės informavimo priemones (vietinį radiją, internetą ir kt.).

3. Rinkimų komisija turi susirinkti į pirmąjį posėdį ir pradėti darbo tarybos rinkimų organizavimą ne vėliau kaip per septynias dienas nuo jos sudarymo dienos. Pirmajame posėdyje rinkimų komisija iš savo narių išsirenka pirmininką ir sekretorių. Sekretorius yra atsakingas už dokumentų tvarkymą ir rinkimų komisijos posėdžių protokolavimą.

4. Rinkimų komisija:

1) nustato darbo tarybos rinkimų datą. Ji negali būti vėlesnė kaip du mėnesiai nuo rinkimų komisijos sudarymo dienos;

2) skelbia kandidatų į darbo tarybos narius registravimą ir nustato datą, iki kurios gali būti keliami kandidatai, registruoja kandidatus ir sudaro galutinį kandidatų sąrašą;

3) organizuoja balsavimo biuletenių rengimą ir spausdinimą;

4) remdamasi iš darbdavio gautais duomenimis, sudaro darbuotojų, turinčių teisę dalyvauti darbo tarybos rinkimuose, sąrašą;

5) organizuoja ir vykdo darbo tarybos rinkimus;

6) suskaičiuoja rinkimų rezultatus ir paskelbia juos ne vėliau kaip per tris dienas po rinkimų;

7) atlieka kitas funkcijas, būtinas darbo tarybos rinkimams organizuoti ir vykdyti.

5. Darbuotojai, paskirti į rinkimų komisiją, rinkimų komisijos įgaliojimų metu darbdavio iniciatyva negali būti atleidžiami iš darbo, jei nėra jų kaltės. Už laiką, sugaištą organizuojant ir vykdant darbo tarybos rinkimus, jiems mokamas vidutinis darbo užmokestis.

6. Rinkimų komisijos įgaliojimai pasibaigia darbo tarybai susirinkus į pirmąjį posėdį.

8 straipsnis. Kandidatų iškėlimas

1. Kandidatus į darbo tarybos narius gali siūlyti visi įmonės darbuotojai, turintys teisę balsuoti darbo tarybos rinkimuose. Kiekvienas darbuotojas gali pasiūlyti po vieną kandidatą raštu kreipdamasis į rinkimų komisiją ir pateikdamas raštišką siūlomo kandidato sutikimą būti renkamam į darbo tarybą.

2. Kandidatų sąrašas turi būti sudarytas ne vėliau kaip keturiolika dienų iki darbo tarybos rinkimų dienos.

3. Jeigu iki šio straipsnio 2 dalyje nurodytos dienos pasiūlytų kandidatų skaičius yra lygus šio įstatymo nustatytam renkamos darbo tarybos narių skaičiui arba mažesnis už šį skaičių, rinkimų komisija nustato papildomą laiką, per kurį galima siūlyti papildomus kandidatus, ir apie tai paskelbia viešai šio įstatymo 7 straipsnio 2 dalyje nustatyta tvarka. Šiuo atveju kandidatus pakartotinai gali siūlyti ir tie darbuotojai, kurie jau yra pasiūlę savo kandidatus šio straipsnio 1 dalyje nustatyta tvarka. Papildomas kandidatų siūlymo laikas negali būti ilgesnis kaip septynios dienos nuo tos dienos, kai pasibaigė šio straipsnio 2 dalyje nustatytas terminas. Jei per papildomą laiką nepasiūloma pakankamai kandidatų į darbo tarybos narius, rinkimų komisija surašo ir viešai paskelbia protokolą, kad darbo tarybos rinkimai laikomi neįvykusiais. Tokiu atveju nauji darbo tarybos rinkimai laikantis bendros šio įstatymo nustatytos darbo tarybos rinkimų tvarkos gali būti inicijuojami ne anksčiau kaip po trijų mėnesių nuo rinkimų komisijos sprendimo darbo tarybos rinkimus laikyti neįvykusiais priėmimo.

4. Rinkimų komisija parengia balsavimo biuletenius. Juose kandidatų į darbo tarybos narius pavardės surašomos abėcėlės tvarka. Balsavimo biuletenyje turi būti nurodomas balsavimo pavyzdys bei renkamos darbo tarybos narių skaičius. Balsavimo biuletenių skaičius turi atitikti darbuotojų, turinčių balso teisę, skaičių. Kiekvienas balsavimo biuletenis turi būti pasirašytas rinkimų komisijos pirmininko ir sekretoriaus.

9 straipsnis. Darbo tarybos rinkimo tvarka

1. Darbo taryba renkama remiantis visuotine ir lygia rinkimų teise, slaptu balsavimu tiesioginiuose rinkimuose.

2. Darbo tarybos rinkimuose gali dalyvauti ir balso teisę turi visi toje įmonėje dirbantys darbuotojai, išskyrus šio įstatymo 5 straipsnio 3 dalyje nurodytus asmenis.

3. Darbo tarybos rinkimai vyksta įmonėje darbo metu. Darbdavys privalo sudaryti sąlygas darbuotojams dalyvauti rinkimuose ir už šį laiką mokėti jiems vidutinį darbo užmokestį.

4. Darbuotojui balsavimo biuletenis išduodamas po to, kai jis rinkimų komisijos nariui pateikia darbo pažymėjimą arba kitą jo tapatybę patvirtinantį dokumentą ir pasirašo darbuotojų, turinčių teisę dalyvauti darbo tarybos rinkimuose, sąrašą. Rinkimuose dalyvaujantys darbuotojai turi po tiek balsų, koks yra renkamos darbo tarybos narių skaičius. Už kiekvieną balsavimo biuletenyje nurodytą kandidatą galima atiduoti tik po vieną balsą ir pažymėti tai balsavimo biuletenyje.

5. Rinkimų komisija ir darbdavys privalo sudaryti sąlygas dalyvauti darbo tarybos rinkimuose tiems darbuotojams, kurių darbas yra atliekamas kelionėje, lauko sąlygomis ar susijęs su važinėjimais, ar yra kilnojamojo pobūdžio.

6. Pasibaigus rinkimų komisijos nustatytam rinkimų laikui, rinkimų komisija atidaro balsavimo urną. Suskaičiavusi balsus rinkimų komisija surašo darbo tarybos rinkimų protokolą. Jame turi būti nurodyta:

- 1) darbo tarybos rinkimų vieta ir laikas;
- 2) darbo tarybos rinkimų komisijos sudėtis;
- 3) kandidatų į darbo tarybos narius sąrašas ir renkamos darbo tarybos narių skaičius;

- 4) darbuotojų, turinčių teisę dalyvauti darbo tarybos rinkimuose, skaičius;

- 5) darbo tarybos rinkimuose dalyvavusių darbuotojų skaičius, išduotų ir nepanaudotų balsavimo biuletenių skaičius;

- 6) atskirai galiojančių ir negaliojančių (biuleteniai, kuriuose pažymėta daugiau kandidatų, negu nustatytas renkamos darbo tarybos narių skaičius, arba kuriuose neišmanoma nustatyti rinkėjo valios) balsavimo biuletenių skaičius;

- 7) kiekvieno kandidato surinktų balsų skaičius (pateikiamas visas kandidatų sąrašas, išdėstytas pagal rinkimuose gautą balsų skaičių mažėjančia tvarka);

- 8) kandidatų, išrinktų į darbo tarybą, sąrašas;

- 9) kandidatų, rinkimuose gavusių bent vieną balsą, bet neišrinktų į darbo tarybą, sąrašas (pagal jų surinktų balsų skaičių mažėjančia tvarka).

7. Rinkimų protokolą pasirašo rinkimų komisijos nariai. Šis protokolą turi būti viešai paskelbiamas ne vėliau kaip per tris dienas nuo rinkimų dienos. Protokolo kopija per tris dienas turi būti įteikta darbdaviui.

8. Darbo tarybos rinkimai laikomi įvykusiais, jeigu juose dalyvavo daugiau kaip pusė darbuotojų, turinčių balsavimo teisę. Tuo atveju, jeigu dėl nepakankamo darbuotojų dalyvavimo darbo tarybos rinkimuose šie rinkimai paskelbiami neįvykusiais, per artimiausias septynias dienas turi būti surengti pakartotiniai rinkimai. Jie laikomi įvykusiais, jeigu juose dalyvavo vienas ketvirtadalis balsavimo teisę turinčių įmonės darbuotojų.

9. Išrinktais darbo tarybos nariais laikomi tie kandidatai, kurie gavo daugumą balsų. Tuo atveju, jeigu keli kandidatai gauna vienodą skaičių balsų, išrinktu laikomas tas kandidatas, kurio darbo stažas toje įmonėje yra didesnis.

10. Asmenys, esantys šio straipsnio 6 dalies 9 punkte nurodytame sąrašą, eilės tvarka gali tapti darbo tarybos nariais tuo atveju, kai atsiranda laisva darbo tarybos nario vieta.

11. Visi dokumentai, susiję su rinkimų komisijos sudarymu, rinkimų organizavimu ir vykdymu, taip pat balsavimo biuleteniai yra perduodami darbo tarybai jos pirmajame posėdyje. Darbo taryba užtikrina jų saugojimą iki naujos darbo tarybos sudarymo.

12. Darbo tarybų rinkimų materialinį techninį aprūpinimą suteikia darbdavys.

10 straipsnis. Darbo tarybos rinkimų rezultatų apskundimas

1. Įmonės darbuotojas (darbuotojai), darbdavys arba darbdavio atstovas per penkias dienas nuo rinkimų rezultatų paskelbimo dienos gali raštu kreiptis į rinkimų komisiją prašydami ištaisyti, jų manymu, per rinkimus padarytus šio įstatymo pažeidimus. Rinkimų komisija šį prašymą turi išnagrinėti ir viešai paskelbti per tris dienas.

2. Rinkimų komisijos sprendimas gali būti skundžiamas teismui per penkias dienas nuo jo viešo paskelbimo. Teismas gali priimti sprendimą uždrausti sušaukti išrinktą darbo tarybą, kol išnagrinės pateiktą skundą. Teismas, nustatęs, kad buvo šurkščiai pažeistos šio įstatymo nuostatos ar suklastoti rinkimų dokumentai ir tai turėjo įtakos nustatant esminius rinkimų rezultatus, darbo tarybos rinkimų rezultatus panaikina. Pakartotiniai rinkimai laikantis šio įstatymo nustatytos tvarkos ir sąlygų turi būti surengti ne vėliau kaip po vieno mėnesio nuo teismo sprendimo įsigaliojimo dienos.

TREČIASIS SKIRSNIS DARBO TARYBOS VEIKLOS ORGANIZAVIMAS

11 straipsnis. Darbo tarybos įgaliojimų pradžia

1. Darbo taryba gauna savo įgaliojimus ir pradeda vykdyti šiame įstatyme nustatytas funkcijas susirinkusi į pirmąjį posėdį. Jį rinkimų komisijos pirmininkas turi sušaukti ne anksčiau kaip per penkias ir ne vėliau kaip per dešimt dienų nuo rinkimų rezultatų paskelbimo.

2. Tuo atveju, kai rinkimų komisija gauna šio įstatymo 10 straipsnio 1 dalyje nurodytą prašymą ištaisyti per rinkimus padarytus šio įstatymo pažeidimus, pirmasis darbo tarybos posėdis gali būti šaukiamas ne anksčiau kaip per penkias ir ne vėliau kaip per dešimt dienų nuo rinkimų komisijos sprendimo viešo paskelbimo, jei teismas, gavęs šio įstatymo 10 straipsnio 2 dalyje nurodytą skundą, nenusprendžia laikinai uždrausti sušaukti išrinktos darbo tarybos posėdį.

12 straipsnis. Darbo tarybos pirmininkas, pirmininko pavaduotojas ir sekretorius

1. Darbo tarybos nariai pirmajame darbo tarybos posėdyje visų darbo tarybos narių balsų dauguma iš savo narių išsirenka darbo tarybos pirmininką, jo pavaduotoją ir darbo tarybos sekretorių.

2. Darbo tarybos pirmininkas (pirmininkui laikinai negalint eiti pareigų, – pirmininko pavaduotojas):

1) šaukia darbo tarybos posėdžius ir jiems pirmininkauja;

2) atstovauja darbo tarybai teisme, santykiuose su darbuotojais, darbdaviu ir trečiaisiais asmenimis;

3) rengia metinės darbo tarybos ataskaitos įmonės darbuotojams projektą ir pateikia įmonės darbuotojams darbo tarybos patvirtintą ataskaitą;

4) turi kitas šiame ir kituose įstatymuose bei darbo tarybos veiklos reglamente nustatytas teises.

3. Darbo tarybos sekretorius tvarko ir saugo darbo tarybos dokumentaciją, informuoja darbo tarybos narius apie šaukiamo darbo tarybos posėdžio laiką, vietą, darbotvarkę, informuoja darbdavį apie darbo tarybos posėdžio vietą ir laiką, rašo darbo tarybos posėdžio protokolą ir atlieka kitus darbo tarybos pirmininko pavedimus. Darbo

tarybos sekretoriui laikinai negalint eiti savo pareigų, jį pavaduoja darbo tarybos pirmininko paskirtas tarybos narys.

13 straipsnis. Darbo tarybos posėdžiai

1. Darbo tarybos posėdžiai vyksta ne rečiau kaip kartą per mėnesį, jeigu kolektyvinėje sutartyje nenumatyta kitaip, darbo tarybos pirmininko, o jam laikinai negalint eiti pareigų, – pirmininko pavaduotojo iniciatyva.

2. Darbo tarybos posėdžiai vyksta darbo metu, jeigu kolektyvinėje sutartyje nenumatyta kitaip. Parenkant posėdžio laiką ir trukmę, turi būti atsižvelgiama į nagrinėjamų klausimų sudėtingumą bei įmonės gamybines, technologines, darbo organizavimo ir kitas sąlygas.

3. Apie šaukiamo darbo tarybos posėdžio vietą ir laiką darbdaviui turi būti pranešama ne vėliau kaip prieš tris darbo dienas, darbo tarybos nariams – ne vėliau kaip prieš dvi darbo dienas, išskyrus atvejus, kai jie visi sutinka su ankstesne posėdžio data.

4. Darbo tarybos posėdis yra teisėtas, jeigu jame dalyvauja ne mažiau kaip du trečdaliai darbo tarybos narių.

5. Jei šiame įstatyme nenumatyta kitaip, darbo tarybos sprendimai priimami dalyvaujančių darbo tarybos narių balsų dauguma. Balsams pasiskirsčius po lygiai, lemia posėdžio pirmininko balsas.

6. Darbo tarybos kvietimu darbo tarybos posėdžiuose turi teisę dalyvauti darbdavys ar jam atstovaujantys asmenys. Darbo tarybos kvieštų darbuotojų dalyvavimas darbo tarybos posėdyje jų darbo metu turi būti suderintas su darbdaviu.

7. Darbo tarybos posėdžiai turi būti protokoluojami. Posėdžio protokolą ne vėliau kaip per dvi darbo dienas nuo posėdžio dienos pasirašo posėdžio pirmininkas ir sekretorius.

14 straipsnis. Darbo tarybos veiklos reglamentas

Darbo tarybos veiklos organizavimo klausimus, neaptartus šiame įstatyme, reguliuoja darbo tarybos veiklos reglamentas. Jį savo kadencijos laikotarpiui tvirtina darbo taryba visų darbo tarybos narių balsų dauguma.

KETVIRTASIS SKIRSNIS

NARYSTĖ DARBO TARYBOJE. DARBO TARYBOS NARIŲ TEISĖS, PAREIGOS IR GARANTIJOS

15 straipsnis. Narystės darbo taryboje pradžia ir pabaiga

1. Į darbo tarybą išrinktas darbuotojas darbo tarybos nariu laikomas nuo darbo tarybos rinkimų balsavimo rezultatų paskelbimo. Darbuotojas, esantis pirmas šio įstatymo 9 straipsnio 6 dalies 9 punkte nurodytame sąraše, darbo tarybos nariu vietoj narystę darbo taryboje pabaigusio darbuotojo tampa nuo darbo tarybos sprendimo, kuriuo patvirtinami jo, kaip naujo darbo tarybos nario, įgaliojimai, priėmimo.

2. Narystė darbo taryboje pasibaigia:

1) darbo tarybos nariui mirus;

2) nutraukus darbo santykius, išskyrus atvejus, kai atleistas iš darbo tarybos narys įsiteisėjęs teismo sprendimu grąžinamas į darbą;

3) darbo tarybos nariui, kurio įgaliojimai buvo patvirtinti vietoj atleisto iš darbo tarybos nario, – įsiteisėjęs teismo sprendimui, kuriuo atleistas iš darbo tarybos narys grąžinamas į darbą;

4) atsistatydinus iš darbo tarybos narių;

5) įsiteisėjus teismo sprendimui, kuriuo darbo tarybos nario išrinkimas į darbo tarybą pripažintas neteisėtu;

6) pasibaigus darbo tarybos veiklai šio įstatymo 25 straipsnyje nustatytais pagrindais.

16 straipsnis. Darbo tarybos nario teisės

1. Darbo tarybos narys turi teisę:

1) dalyvauti darbo tarybos posėdžiuose ir balsuoti visais juose svarstomais klausimais, išskyrus atvejus, kai nagrinėjamas klausimas yra susijęs su jo ar jo šeimos nario asmeniu;

2) susipažinti su visais darbo tarybos dokumentais, išskyrus šio įstatymo 23 straipsnyje nustatytas išimtis;

3) teikti darbo tarybai informaciją ir pasiūlymus dėl įmonės kolektyvinės sutarties projektų, darbdavio priimtų sprendimų ir kitų darbuotojams aktualių ekonominių, socialinių ir darbo klausimų;

4) atsistatydinti iš darbo tarybos nario pareigų;

5) atlikti kitus veiksmus, nustatytus darbo tarybos veiklos reglamente.

2. Darbo tarybos narys gali turėti ir kitų įstatymuose, kituose norminiuose teisės aktuose, taip pat kolektyvinėse sutartyse nustatytų teisių.

17 straipsnis. Darbo tarybos nario pareigos

Darbo tarybos narys privalo:

1) atlikti darbo tarybos pavestas funkcijas, darbo tarybos priimtus sprendimus laikydamasis įstatymų ir kitų norminių teisės aktų bei darbo tarybos veiklos reglamento nuostatų;

2) einant darbo tarybos nario pareigas sužinotus duomenis apie darbuotojus, jų asmeninę informaciją, taip pat informaciją, kuri nustatyta tvarka pripažinta valstybine, tarnybine, profesine, komercine (gamybine) paslaptimi, naudoti tik darbo tarybos nario funkcijoms atlikti;

3) narystės darbo taryboje metu, taip pat pasibaigus narystei ar nutraukus darbo sutartį su darbdaviu, saugoti šio straipsnio 2 punkte nurodytus duomenis ir informaciją nuo asmenų, neturinčių teisės su jais susipažinti;

4) informuoti darbo tarybą apie pavestų funkcijų atlikimą;

5) nepažeisdamas šio straipsnio 3 punkte nurodytos pareigos, informuoti įmonės darbuotojus apie savo veiklą.

18 straipsnis. Darbo tarybos narių garantijos

1. Darbo tarybos nariai savo pareigas paprastai vykdo darbo metu. Tuo tikslu darbo tarybos nariai darbo tarybos posėdžiams ir jų pareigų vykdymo laikui atleidžiami nuo darbo ne mažiau kaip 60 darbo valandų per metus, jeigu kolektyvinėje sutartyje nenumatyta kitaip; už šį laiką jiems mokamas vidutinis darbo užmokestis. Jei darbo tarybos nario pareigų vykdymas susijęs su keliavimu tarp geografiškai nutolusių įmonės filialų, atstovybių bei struktūrinių padalinių, darbo tarybos ir darbdavio susitarimu arba kolektyvinėje sutartyje gali būti aptarta galimybė užtikrinti transportą arba suteikti darbo tarybos nariui daugiau laiko jo pareigoms atlikti ir mokėti jam vidutinį darbo užmokestį.

2. Darbo tarybos narių kvalifikacija, reikalinga darbuotojų atstovų funkcijoms įgyvendinti, turi būti keliama darbdavio lėšomis. Kvalifikacijai reguliariai kelti per metus turi būti skiriama ne mažiau kaip trys dienos, jeigu kolektyvinėje sutartyje nenumatyta kitaip. Konkretūs kvalifikacijos kėlimo terminai ir sąlygos nustatomi darbo tarybos ir darbdavio susitarime arba kolektyvinėje sutartyje.

3. Darbo tarybos narius atleidžiant iš darbo, jiems taikomos Darbo kodekse darbuotojų atstovams nustatytos garantijos.

4. Darbo tarybos nariams taikomos ir kitos lengvatos bei garantijos, nustatytos įstatymuose, kituose norminiuose teisės aktuose, taip pat kolektyvinėse sutartyse ar darbo tarybos ir darbdavio susitarimuose.

PENKTASIS SKIRSNIS

DARBO TARYBOS TEISĖS IR PAREIGOS. DARBO TARYBOS SANTYKIAI SU DARBDAVIU

19 straipsnis. Darbo tarybos teisės

1. Darbo taryba, atstovaudama įmonės darbuotojams, turi teisę:

- 1) dalyvauti informavimo, konsultavimo procedūrose;
 - 2) įstatymų, kolektyvinių sutarčių ar darbo tarybos ir darbdavio susitarimų nustatytais atvejais derinti darbdavio sprendimus;
 - 3) sudaryti su darbdaviu įmonės kolektyvinę sutartį, taip pat įmonės filialo, atstovybės ar struktūrinio padalinio kolektyvinę sutartį;
 - 4) įgalioti darbo tarybos narį įmonės darbo metu patekti į įmonės patalpas, susipažinti su darbuotojų darbo sąlygomis netrukdam darbuotojų darbui;
 - 5) gauti iš darbdavio, o norminių teisės aktų nustatytais terminais ir iš valstybių bei savivaldybių institucijų ir įstaigų informaciją, reikalingą savo funkcijoms atlikti;
 - 6) teikti darbdaviui pasiūlymus dėl ekonominių, socialinių ir darbo klausimų, aktualių darbuotojams darbdavio sprendimų, darbo santykius reglamentuojančių įstatymų, kitų norminių teisės aktų ir kolektyvinių sutarčių įgyvendinimo;
 - 7) kreiptis į teismą dėl darbdavio sprendimų teisėtumo, taip pat dėl įstatymų, kitų norminių teisės aktų, kolektyvinių sutarčių nevykdymo ar netinkamo vykdymo;
 - 8) kreiptis į teismą dėl darbo tarybos teisių, nustatytų įstatymuose, kolektyvinėse sutartyse ar darbo tarybos ir darbdavio susitarimuose, gynimo;
 - 9) esant būtinybei aptarti svarbius ekonomikos, socialinius ir darbo klausimus, sušaukti visuotinį darbuotojų kolektyvo susirinkimą (konferenciją), suderinus su darbdaviu susirinkimo (konferencijos) vietą ir laiką;
 - 10) atlikti kitus veiksmus, neprieštaraujančius įstatymams, kitiems norminiams teisės aktams, bei veiksmus, numatytus kolektyvinėse sutartyse ar darbo tarybos ir darbdavio susitarimuose.
2. Darbo taryba negali atlikti funkcijų, kurios pagal įstatymus yra pripažintos profesinių sąjungų prerogatyva.

20 straipsnis. Darbo tarybos pareigos

Darbo taryba privalo:

- 1) atlikti savo funkcijas laikydamasi įstatymų, kitų norminių teisės aktų, kolektyvinių sutarčių, darbo tarybos ir darbdavio susitarimų bei darbo tarybos veiklos reglamento nuostatų;
- 2) atlikdama savo funkcijas atsižvelgti į visų įmonės darbuotojų teises ir interesus, nediskriminuoti atskirų darbuotojų, jų grupių ar atskirų struktūrinių padalinių darbuotojų;
- 3) informuoti įmonės darbuotojus apie savo veiklą kasmet viešai pateikdama įmonės darbuotojams metinės darbo tarybos veiklos ataskaitą, taip pat kitu darbo tarybos veiklos reglamente nustatytu būdu;
- 4) pasibaigus darbo tarybos nario narystei, ne vėliau kaip per vieną mėnesį patvirtinti įgaliojimus naujo darbo tarybos nario, kuriuo jo sutikimu gali būti pirmasis darbuotojas kandidatų sąrašė, nurodytame šio įstatymo 9 straipsnio 6 dalies 9 punkte;
- 5) laikytis geranoriškumo ir pagarbos teisėtiems darbdavio interesams principų.

21 straipsnis. Darbo tarybos informavimas

Įstatymų, kolektyvinių sutarčių bei darbo tarybos ir darbdavio susitarimų nustatytais atvejais, terminais ir tvarka darbdavys turi nemokamai raštu pateikti darbo tarybai informaciją, susijusią su darbo santykiais ir įmonės veikla. Kitais atvejais informaciją, reikalingą darbo tarybos funkcijoms atlikti, darbdavys darbo tarybai turi nemokamai raštu suteikti ne vėliau kaip per dešimt dienų įmonėse, kuriose šio įstatymo 5 straipsnio nustatyta tvarka apskaičiuotas darbuotojų skaičius neviršijo vieno šimto darbuotojų, ir ne vėliau kaip per dvidešimt dienų visose kitose įmonėse.

22 straipsnis. Konsultavimasis ir darbdavio sprendimų derinimas su darbo taryba

1. Įstatymų, kolektyvinių sutarčių ar darbo tarybos ir darbdavio susitarimų nustatytais atvejais, terminais ir tvarka darbdavys turi konsultuotis su darbo taryba prieš priimdamas sprendimą arba suderinti savo būsimą sprendimą su darbo taryba.

2. Tuo tikslu jis iš anksto raštu kreipiasi į darbo tarybą ir pateikia savo sprendimo priėmimo motyvus ir su tuo susijusią būtiną informaciją. Savo nuomonę dėl darbdavio sprendimo darbo taryba turi išreikšti per darbdavio nustatytą terminą atsakyti. Šis terminas turi būti ne trumpesnis kaip dešimt dienų įmonėse, kuriose šio įstatymo 5 straipsnio nustatyta tvarka apskaičiuotas darbuotojų skaičius neviršijo vieno šimto darbuotojų, ir ne trumpesnis kaip dvidešimt dienų visose kitose įmonėse. Esant būtinybei, darbo taryba gali paprašyti papildomos informacijos. Šalims sutarus, darbo tarybai nustatytas terminas atsakyti gali būti pratęstas.

3. Gavęs darbo tarybos nuomonę, darbdavys privalo ją apsvarstyti ir motyvuotai atsakyti. Darbdavys gali inicijuoti papildomas diskusijas ar derybas su darbo taryba.

4. Jei pasiekiamas šalių susitarimas, jis gali būti įforminamas įmonės kolektyvine sutartimi arba raštišku darbo tarybos ir darbdavio susitarimu.

5. Šio straipsnio nuostatos taikomos tais atvejais, kai įstatymai, kolektyvinės sutartys ar darbo tarybos ir darbdavio susitarimai nenumato kitos procedūros.

23 straipsnis. Teisė į informaciją

1. Darbdavys privalo laiku teikti informaciją darbo tarybai ir atsakyti už šios informacijos teisingumą.

2. Darbo tarybos nariai, pateikę darbdaviui rašytinį įsipareigojimą neatskleisti komercinės (gamybinės) ar profesinės paslapties, turi teisę susipažinti su informacija, kuri yra laikoma komercine (gamybine) ar profesine paslaptimi, bet yra būtina jų pareigoms atlikti.

3. Darbdavys gali raštu atsisakyti suteikti informaciją, kuri yra laikoma komercine (gamybine) ar profesine paslaptimi, jei tokia informacija dėl savo pobūdžio pagal objektyvius kriterijus pakenktų ar galėtų labai pakenkti įmonei arba jos veiklai.

4. Gavusi raštišką atsisakymą, darbo taryba per vieną mėnesį gali kreiptis į teismą. Teismui nustačius, kad atsisakymas pateikti informaciją yra nepagrįstas, atsisakymą pateikęs darbdavys įpareigojamas per protingą laikotarpį tokią informaciją suteikti.

5. Supažindinimą su valstybės, tarnybinėmis, profesinėmis paslaptimis ir atsakomybę už jų atskleidimą ar neteisėtą panaudojimą reglamentuoja specialūs įstatymai.

24 straipsnis. Darbo tarybos santykiai su darbdaviu

1. Darbo taryba yra nepriklausoma nuo darbdavio. Darbdaviui draudžiama daryti įtaką darbo tarybos sprendimams ar kitaip kištis į darbo tarybos veiklą.

2. Darbdavys turi teisę kreiptis į teismą prašydamas nutraukti darbo tarybos veiksmus, kurie pažeidžia šį ar kitus įstatymus, kolektyvines sutartis ar darbo tarybos ir darbdavio susitarimus.

3. Darbo tarybos funkcijoms atlikti darbdavys skiria patalpas, leidžia naudotis turimomis darbo priemonėmis. Konkrečias darbo tarybos materialinio techninio aprūpinimo sąlygas nustato kolektyvinė sutartis arba darbo tarybos ir darbdavio susitarimas.

ŠEŠTASIS SKIRSNIS DARBO TARYBOS VEIKLOS PASIBAIGIMAS

25 straipsnis. Darbo tarybos veiklos pasibaigimo pagrindai

Darbo tarybos veikla pasibaigia:

- 1) kai darbdavys, kuris yra juridinis asmuo, pasibaigia;
- 2) kai nutraukiama darbdavio, kuris nėra juridinis asmuo, veikla;
- 3) mirus darbdaviui, kai nėra jo teisių perėmėjo;
- 4) kai darbo taryboje lieka mažiau kaip trys jos nariai ir šio įstatymo 9 straipsnio 6 dalies 9 punkte nurodytame sąraše nėra nė vieno, šio įstatymo nustatyta tvarka turinčio teisę tapti darbo tarybos nariu vietoj nario, kurio narystė darbo taryboje pasibaigė;
- 5) kai pasibaigia darbo tarybos kadencija;
- 6) kai įmonės darbuotojų skaičius, apskaičiuotas šio įstatymo 5 straipsnyje nustatyta tvarka, padidėja penkiasdešimt procentų ar daugiau, ir šio įstatymo 4 straipsnio 1 dalis numato didesnę darbo tarybos narių skaičių, palyginti su skaičiumi, nustatytu prieš darbo tarybos rinkimus.

26 straipsnis. Darbo tarybos veiklos pasibaigimo momentas

1. Kai darbdavys, kuris yra juridinis asmuo, yra įgijęs reorganizuojamo juridinio asmens statusą, darbo tarybos veikla pasibaigia baigus reorganizavimą. Kai darbdavys, kuris yra juridinis asmuo, likviduojamas, darbo tarybos veikla pasibaigia įstatymų nustatyta tvarka pradėjus tenkinti kreditorių reikalavimus.

2. Kai darbdavys nėra juridinis asmuo, darbo tarybos veikla pasibaigia, steigimo dokumente nustatyta tvarka nutraukus darbdavio veiklą.

3. Darbdaviui mirus, darbo tarybos veikla pasibaigia kitą dieną po jo mirties, jei nėra jo teisių perėmėjo.

4. Darbo tarybos veikla pasibaigia kitą dieną po šio įstatymo 25 straipsnio 4 punkte nustatytų aplinkybių atsiradimo, o jei darbo tarybos veiklos pasibaigimas siejamas su darbo santykių su darbo tarybos nariu nutraukimu, – praėjus dviem mėnesiams nuo darbo santykių su juo nutraukimo dienos. Jei darbo tarybos nario atleidimas iš darbo ginčijamas teisme, darbo tarybos veikla pasibaigia kitą dieną po teismo sprendimo įsigaliojimo.

5. Darbo tarybos veikla pasibaigia paskutinę kadencijos dieną. Jei iki kadencijos pabaigos nustatyta tvarka išrenkama nauja darbo taryba, darbo tarybos veikla pasibaigia naujai darbo tarybai gavus įgaliojimus, tačiau ne vėliau kaip praėjus dviem mėnesiams po darbo tarybos kadencijos pabaigos.

6. Darbo tarybos veikla šio įstatymo 25 straipsnio 6 punkte nustatytu pagrindu pasibaigia, kai esant penktadalio įmonės darbuotojų iniciatyvai šio įstatymo antrajame skirsnyje nustatyta tvarka išrinkta nauja darbo taryba gauna įgaliojimus.

27 straipsnis. Darbo taryba ir profesinė sąjunga

1. Jei nepasibaigus darbo tarybos kadencijai nustatyta tvarka įmonėje yra įsteigiama ir pradeda veikti įmonės profesinė sąjunga ar įmonės darbuotojų kolektyvo susirinkimas

darbuotojų atstovavimo ir gynimo funkciją perduoda atitinkamos ekonominės veiklos šakos profesinei sąjungai, darbo taryba tęsia savo veiklą.

2. Jei įmonėje veikia ir profesinė sąjunga, ir darbo taryba, įmonės kolektyvinę sutartį sudaryti bei kitas darbuotojų atstovų funkcijas atlikti turi teisę jungtinė profesinės sąjungos ir darbo tarybos atstovybė.

3. Darbo tarybai ir profesinei sąjungai nesusitarus dėl jungtinės atstovybės sudarymo, sprendimą dėl atstovavimo priima darbuotojų kolektyvo susirinkimas (konferencija).

28 straipsnis. Baigusios veiklą darbo tarybos dokumentų tvarkymas

1. Kai darbo tarybos veikla pasibaigia išrinktai naujai darbo tarybai gavus įgaliojimus, darbo tarybos dokumentai per septynias dienas turi būti perduodami naujai darbo tarybai. Kai darbo tarybos veikla pasibaigia kitais pagrindais, darbo tarybos dokumentai per septynias dienas perduodami turinčiam teisę veikti įmonės vardu asmeniui.

2. Už darbo tarybos dokumentų perdavimą atsako darbo tarybos pirmininkas ar kitas įgaliotas darbo tarybos narys. Dokumentai perduodami priėmimo–perdavimo aktu.

3. Darbo tarybos dokumentai turi būti saugomi trejus metus po darbo tarybos veiklos pasibaigimo.

SEPTINTASIS SKIRSNIS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

29 straipsnis. Bylinėjimosi išlaidos

Darbo taryba, šio įstatymo nustatytais atvejais kreipdamasi į teismą, atleidžiama nuo žyminio mokesčio.

30 straipsnis. Atsakomybė už šio įstatymo pažeidimus

Pažeidę šį įstatymą asmenys atsako įstatymų nustatyta tvarka.

31 straipsnis. Ginčų sprendimas

Ginčai, kylantys dėl šio įstatymo vykdymo, sprendžiami įstatymų nustatyta tvarka.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

REPUBLIKOS PREZIDENTAS

VALDAS ADAMKUS